

Χαριόπουλος Νέο 10-7-97

Αιώνιο φως της Κρήτης

“Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβάμαι τίποτα, είμαι λεύτερος”. Μέσα σ' αυτές τις λίγες λέξεις που αναγράφονται πάνω στην πλάκα του τάφου του, ο Ν. Καζαντζάκης κατάφερε να περικλείσει το νόημα της ζωής.

Γράφει ο
ΔΗΜ. ΚΑΡΤΣΑΚΗΣ
Δάσκαλος

Κατόρθωσε ο αθάνατος αυτός Κρητικός να ξανοιχτεί σε μια πολυδαίδαλη και άκρως επικίνδυνη περιπέτεια: ν' αναπτύξει την προσωπικότητά του, λευτερώνοντας τη σκέψη και τη δράση του ενάντια στις δεσποτικές αλυσίδες της συμβατικής ζωής, να τολμήσει ν' αναζητήσει τη λευτεριά πέρα από κάθε λευτεριά, να ονομάσει λευτεριά το ξεριζωμα από τη σαπίλα του πολιτισμένου ανθρώπου και να ορθώσει το ανάστημά του απέναντι στην άβυσσο της ψυχής με καθαρό μάτι και ανώτερη συνείδηση.

Ελάχιστοι θνητοί τολμούν να δοκιμάσουν την εσωτερική τους αντοχή και την ψυχική τους δύναμη σε μια τόσο θαυμαστή κι άλλο τόσο σκληρή περιπέτεια. Ίσως επειδή λίγοι είναι αυτοί που αισθάνονται την ανάγκη να θυσιάσουν την ατομική τους συνείδηση για να γλιτώσουν από την καταστροφική ταύτισή τους με την ψυχή του ποιμνίου. Ίσως επειδή η λευτεριά της σκέψης και της δράσης οδηγεί το άτομο στην αυταπάτηση, στη στέρηση της προσωπικής του ευτυχίας, στην άρνηση των υλικών απολαύσεων, στη σύγκρουσή του με το κατεστημένο. Ο Καζαντζάκης τόλμησε μ' άλλα λόγια να ταξιδέψει στο άγνωστο με οδηγό την πυξίδα της λύτρωσης, με προορισμό το λιμάνι της

σωτηρίας της ψυχής. Εφαχνε μια άλλη Ιθάκη αυτός ο τραγικός Οδυσσέας γιατί πίστευε πως οι διάφορες Ιθάκες που έπλασε η ανθρώπινη διψα για ευτυχία, λύτρωση και σωτηρία ήταν μάταιες, ψεύτικες, απάνθρωπες, χωρίς να υποταχτεί στον τρομερό λόγο της φρόνησης που του φώναζε οπαρχικά πως ο δρόμος που διάλεξε δεν οδηγεί πουθενά αλλού παρά μόνο στο χάος και την απελπισία. Ο προικισμένος τούτος Κρητικός χωρίς να χάσει ποτέ ούτε στιγμή την άμεση επαφή με όλες τις εκδηλώσεις της ζωής - φαί, πιτό, γυναίκα, φύση, δουλειά, περιπέτεια, κατάφερε να ξεπεράσει τα πρώτα πάθη του ανθρώπου, τον εγωισμό, το μίσος, τη ματαιοδοξία, την απληστία, και να δώσει μια άλλη πνοή και δύναμη στην αξία του ανθρώπου αναποδογυρίζοντας τις καθερωμένες και κατεστημένες αξίες.

Ο Ν. Καζαντζάκης, ο μεγάλος αυτός δάσκαλος, ξεκίνησε να αναζητήσει την Ιθάκη του με τη διψα του ταξιδευτή, με τη φλόγα του πιστού, με την αυταπάτηση, με τη γιγάντια δύναμη του λόγου και της τέχνης.

Πάλεψε με τα κύματα της ανθρώπινης μοίρας για να μας διδάξει πως η ουσία της ζωής είναι ο αγώνας και η ουσία της αρετής ο κίνδυνος.

Μας δίδαξε πως κι αν δεν υπάρχει Ιθάκη, υπάρχει ο άνθρωπος Οδυσσέας, που μάχεται όχι για να βρει τη σωτηρία του, αλλά την αυτοκυριαρχία του απέναντι στην άβυσσο του θανάτου.

Τιμή και δόξα στο μεγάλο Κρητικό, τιμή και δόξα στα ιερά χώματα της Κρήτης που γέννησαν και γιγάντωσαν το μεγάλο στοχαστή.